

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Utopinė ir distopinė literatūra	Filologija H004	Filologijos	Vokiečių filologijos
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos		konsultacijos	
individualus		seminarai	
8 kreditai			

Dalyko anotacija

Dalykas skirtas humanitarinių mokslų srities doktorantams. Dalyko tikslas – supažindinti su utopinio mąstymo turiniu, jo formavimosi etapais bei apraiškomis Vakarų literatūroje.

Kursas susideda iš septynių teminių blokų:

- Utopinis mąstymas: bruožai, apibrėžtys, pagrindinės sąvokos, aktualūs mokslinių tyrimų aspektai;
- Utopinio mąstymo apraiškos įvairių kultūrų mituose bei krikščioniškoje apokaliptikoje (*chiliazmo idėja*);
- Viduramžių epochos religinės utopijos: Joakimo Floriečio (apie 1132–1202) trinarės istorijos koncepcija;
- Utopijos kaip literatūrinio žanro atsiradimas ir jo raida: nuo Tomo Moro *Utopijos* (1516) iki XXI a. (J. Melniko *Tolima erdvė* (2008), P. Lyncho *Pranašo giesmė* (*Prophet Song*, 2023);
- Antiutopija ir distopija kaip utopinio mąstymo fenomenai, abiejų ateities vizijų skirtumai ir panašumai.
- Literatūrinio utopinio naratyvo sąryšis su socioistoriniu kontekstu: sociokritika vs. fantastikos; „utopinės energijos“ išsekimas kaip antiutopijų atsiradimo šaltinis; distopinių ateities vizijų populiarumo priežastys XXI a. literatūroje;
- Distopinių ateities vizijų temos ir figūros: klimato kaita, dirbtinis intelektas, ateiviai ir kt. (F. Schätzingo *Der Schwarm* (2004), J. Zeh *Corpus Delicti* (2009), D. Eggerso *The Circle* (2013),
- Erdvės ir laiko kategorijos utopiniame naratyve: dabartis kaip utopinio pasakojimo tikslas, trijų intervalų koncepcija.

Vertinimo būdas:

- (1) rašto darbas (40 000 – 50 000 spaudos ženklų (su tarpais))
- (2) diskusija rašto darbo pagrindu

Pagrindinė literatūra

Sperling, Alexander. 2023. *Dystopien der Gegenwart. Negative Zukunftsvisionen in postutopischer Zeit*. Göttingen.

Gonnermann, Annika. 2021. *Absent Rebels: Criticism and Network Power in 21st Century Dystopian Fiction*. Tübingen.

Schölderle, Thomas. 2017. *Geschichte der Utopie*. Wien.

Claeys, Gregory. 2010. The origins of dystopia: Well, Huxley and Orwell. In: Claeys, Gregory (ed.). *The Cambridge companion to utopian literature*. Cambridge, 107–132.

Vieira, Fatima. 2010. The concept of utopia. In: Claeys, Gregory (ed.). <i>The Cambridge companion to utopian literature</i> . Cambridge, 3–27.
McGinn, Bernard (ed.). 2000. <i>The Encyclopedia of Apocalypticism. Vol. 2. Apocalypticism in Western History and Culture</i> . New York / London.
Sargent, Lyman Tower: 1994. Three Faces of Utopianism Revisited. In: <i>Utopian Studies. Society for Utopian Studies 5, Nr. 1</i> (1994), 1–37.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Aleksej Burov	dr.	Burov, A., Kostiučenko A. 2024. Urbane Räume im Wandel der Zeit. Vilnius als multikulturelle Stadt in der deutschsprachigen Reiseliteratur. In: <i>Mediterrane Räume. Geschichte und Gegenwart eines interkulturellen Austausches</i> . Tomislav Zelić, Zaneta Vidas Sambunjak u.a. (Hg.). Bielefeld: Transcript Verlag, 6–84. DOI: 10.14361/9783839474075-006
		Burov, A. 2024. <i>Ze dem spricht der gotesun: var ze miner zeswen! venite benedicti</i> , oder In welcher Sprache findet das Jüngste Gericht statt? In: <i>Mehrsprachigkeit – Polyphonie</i> . Renata Cornejo / Tamás Lénárt (Hg.). Wien: Praesens Verlag, 15–28.
		Burov, A., Kostiučenko A. 2023. Literaturbezogene Inhalte in deutschsprachigen Reiseführern zu Litauen. In: <i>Baltische Erzähl- und Lebenswelten (= Schriften des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa. Band 87)</i> . Maris Saagpakk u.a. (Hg.) Oldenburg: De Gruyter, 387–403. https://doi.org/10.1515/9783111381886-024
		Burov, A. 2023. Zwischen Dies- und Jenseits: Zur Schilderung des 13. Tages des Weltuntergangs im Gedicht Jüngstes Gericht von Frau Ava. In: <i>Andere Wirklichkeiten. Pararealitäten in der österreichischen Literatur</i> . Attila Bombitz (Hg.). Wien: Praesens Verlag, 96–106.
		Burov, A. 2022. Wenn der Weg zu Ende geht oder Die letzten Tage von <i>homo viator</i> . In: <i>Vagabunden – Flüchtlinge – Erober. Vormoderne Migrationsprozesse zwischen geschichtlichen Metanarrativen und Postkolonialismus (Interkulturelle Rhizome. Bd. 1)</i> . Joanna Godlewicz-Adamicc, Paweł Piszczatowski (Hg.). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag. 101–116. DOI: 10.13173/9783447118781
		Burov, A. 2021. ‚Das Jüngste Gericht‘ von Frau Ava im Spannungsfeld zwischen Kreativität und Epigonalität. In: <i>Das Mittelalter. Perspektiven Mediävistischer Forschung. Bd. 16. Schaffen und Nachahmen</i> . Volker Leppin (Hrsg.). Berlin/Boston: De Gruyter. 423–431. DOI: https://doi.org/10.1515/9783110714340-025
		Burov A., Kraužlys, M. 2020. Frau Avos Antikristas. Poemos kompozicijos analizė ir vertimas į lietuvių kalbą. In: <i>Literatūra</i> 62(4), 8–22. DOI: https://doi.org/10.15388/Litera.2020.4.1

	Burov, A. 2020. Pasaulio pabaigos scenarijus pagal Frau Avą. Šaltinių klausimas. In: <i>Respectus Philologicus</i> 38 (43), 190-201. Burov, A. 2020. Zur Situation der germanistischen Berufsprofile im Bereich Tourismus. In: <i>Germanistik für den Beruf: Baltische Perspektiven. Germanistik für den Beruf</i>. Ulrike Haß, Vaiva Žeimantienė, Eglė Kontutytė (Hrsg.). Berlin u. a.: Peter Lang. (Forum Angewandte Linguistik 64), 181-197. Burov, A.; Vrubliauskaitė, I. 2019. Frau Avos Paskutinis teismas. Pirmosios vardu žinomos vokiečių poetės poemos vertimas į lietuvių kalbą. In: <i>Literatūra</i> 61 (4), 8-26. Burov, A. 2019. Der Weltuntergang als temporalis Ereignis in der eschatologischen Literatur des Mittelalters. In: Raitaniemi M., Acke H. u.a. (Hrsg.). <i>Die vielen Gesichter zur Germanistik. Finnische Beiträge der Germanistik</i>, Berlin: Peter Lang, 133-146. Burov, A. 2018 Zur Todeserfahrung in der lyrischen Sprachwelt von Johannes Bobrowski. <i>Triangulum</i>, 11-24. Burov, A. / Katinas, D. 2018. Das lexikalische Feld Wasser in der eschatologischen Literatur des Mittelalters. In: <i>Fremde und eigene Sprachen. Linguistische Perspektiven = Foreign and own languages. Linguistic perspectives: Akten des 51. Linguistischen Kolloquiums in Vilnius 2016</i>. Masiulionytė V., Volungevičienė S. (Hrsg.). Frankfurt / Main: Peter Lang. 177-190. Burov, A. 2018. Das ahd. Temporaladverb <i>sar</i> im Kontext der Diskussion über das Konzept zweier Gerichte im Muspilli. In: <i>Sprache verstehen, verwenden, übersetzen: Akten des 50. Linguistischen Kolloquiums in Innsbruck 2015</i>. Zubatow L., Petrova A. (Hrsg.). 409-415. Frankfurt / Main: Peter Lang. Burov, A. 2018. Das heilige Unheil: zum apokalyptischen Denken im Jüngsten Gericht von Frau Ava. In: <i>Die Heiligen und das Heilige Sprachliche, literarische und kulturelle Aspekte eines Phänomens</i>. Žurawlew T., Brose T. (Hrsg.). Frankfurt / Main: Peter Lang. 143-155 Burov, A. 2017. Zukunftsorientierte Nostalgie? Evidenzen aus der eschatologischen Literatur des Mittelalters. In: <i>Literatūra. World Literatures</i> 57 (4), 7-16.
Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2024-12-12, Nr. (7.17 E) 15600-KT-644	
Komiteto pirmininkė prof. dr. Daiva Aliūkaitė	